

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

18 päivänä marraskuuta 2004^{*}

Yhdistetyissä asioissa C-10/02 ja C-11/02,

joissa on kyse EY 234 artiklaan perustuvista ennakkoratkaisupyyntöistä, jotka Tribunale amministrativo regionale per la Puglia (Italia) on esittänyt 10.10.2001 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet yhteisöjen tuomioistuimeen 15.1.2002, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

Anna Fascicolo ym. ja

Enzo De Benedictis ym.

vastaan

Regione Puglia,

Maria Paciolla,

Assessorato alla Sanità e Servizi Sociali della Regione Puglia,

Coordinatore del Settore Sanità,

^{*} Oikeudenkäyntikieli: italia.

Azienda Unità Sanitaria Locale BR/1,

Felicia Galietti ym.,

Azienda Unità Sanitaria Locale BA/4,

Madia Evangelina Magri,

Azienda Unità Sanitaria Locale BA/1 ja

Azienda Unità Sanitaria Locale BA/3 (C-10/02)

sekä

Grazia Berardi ym. ja

Lucia Vaira ym.

vastaan

Azienda Unità Sanitaria Locale BA/4,

Angelo Michele Cea,

I - 11122

Scipione De Mola,

Francesco d'Argento,

Azienda Unità Sanitaria Locale FG/2,

Antonella Battista ym.,

Nicola Brunetti ym.,

Azienda Unità Sanitaria Locale BA/3,

Azienda Unità Sanitaria Locale FG/3 ja

Erasmus Fiorentino (C-11/02),

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit R. Silva de Lapuerta, K. Lenaerts, S. von Bahr ja K. Schiemann (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Múgica Arzamendi,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 25.3.2004 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Fascicolo ym., edustajaan avvocato G. Monacis,
- De Benedictis ym., edustajinaan avvocato A. Loiodice, avvocato I. Lagrotta ja avvocato N. Grasso,
- Berardi ym., edustajanaan avvocato M. Langiulli,
- Vaira ym., edustajinaan avvocato L. D'Ambrosio ja avvocato L. Ferrara,
- Regione Puglia, edustajanaan avvocato A. Sisto,
- Azienda Unità Sanitaria Locale BA/1, edustajanaan avvocato D. Caruso,
- Azienda Unità Sanitaria Locale BA/3, edustajinaan avvocato G. D'Innella, avvocato V. A. Pappalepore ja avvocato M. de Stasio,
- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään A. Aresu ja M. Patakia,

kuultuaan julkisasiamiehen 14.2.2004 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Esillä olevat kaksi ennakkoratkaisupyyntöä koskevat lääkäreiden vapaan liikkuvuuden sekä heidän tutkintotodistustensa, todistustensa, ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojensa vastavuoroisen tunnustamisen helpottamisesta 5 päivänä huhtikuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/16/ETY (EYVL L 165, s. 1), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 21.5.1999 annetulla komission direktiivillä 1999/46/EY (EYVL L 139, s. 25; jäljempänä direktiivi 93/16), 36 artiklan 2 kohdan, jolla korvattiin yleislääkärin erityiskoulutuksesta 15 päivänä syyskuuta 1986 annetun neuvoston direktiivin 86/457/ETY (EYVL L 267, s. 26) 7 artiklan 2 kohta, tulkintaa.

- 2 Nämä kaksi ennakkoratkaisupyyntöä on esitetty kahdessa oikeudenkäyntien ryhmässä, joista ensimmäisessä ovat vastakkain yhtäältä Berardi ym. ja Vaira ym. ja toisaalta Azienda Unità Sanitaria Locale BA/4 ym. (C-11/02) ja toisessa yhtäältä De Benedictis ym. ja toisaalta Regione Puglia ym. (C-10/02) ja jotka koskevat kyseisen alueen eri hallintoviranomaisten vuosilta 1998 ja 1999 tekemiä päätöksiä yleislääkäreiden virkojen täyttämisestä kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän piirissä työvoimapulasta kärsivillä alueilla.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

- 3 Direktiiviin 93/16 on kodifioitu useita lääkäreiden pätevyyttä koskevia direktiivejä, mukaan luettuna direktiivi 86/457.
- 4 Direktiivin 93/16 2 artiklan mukaan jokaisen jäsenvaltion on tunnustettava sellaiset tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollisesta kelpoisuutta osoittavat asiakirjat, jotka on annettu jäsenvaltioiden kansalaisille toisessa jäsenvaltiossa mainitun direktiivin 23 artiklan mukaisesti ja jotka on mainittu kyseisen direktiivin 3 artiklassa, siten, että kyseinen pätevyystodistus antaa jäsenvaltion alueella saman oikeuden lääkärintoimen aloittamiseen ja sen harjoittamiseen kuin jäsenvaltion itsensä antamat pätevyystodistukset.
- 5 Direktiivin 93/16 9 artiklan 1 kohdassa säädetään pääsääntönä, että jäsenvaltioiden on tunnustettava riittäväksi todisteenksi niiden jäsenvaltioiden kansalaisten osalta, joiden tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta lääketieteessä osoittavat asiakirjat eivät täytä kaikkia saman direktiivin 23 artiklassa koulutukselle säädettyjä vähimmäisvaatimuksia, sellaiset kyseisissä jäsenvaltioissa annetut tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat, jotka on annettu koulutuksesta, joka on alkanut ennen mainitussa 9 artiklan 1 kohdassa mainittuja päivämääriä ja joiden liitteenä on todistus siitä, että asianomaiset ovat tosiasiallisesti ja luvallisesti harjoittaneet mainittua toimintaa ainakin kolme peräkkäistä vuotta todistuksen antamista edeltäneiden viiden vuoden aikana.

- 6 Direktiivin 93/06 30 artiklassa säädetään, että kaikkien jäsenvaltioiden, joiden alueella toteutetaan sellaista kokonaista koulutusohjelmaa, jota kyseisen direktiivin 23 artiklan mukaisesti edellytetään yleislääkärin aloittamiseksi ja sen harjoittamiseksi, on järjestettävä vähintään 31 ja 32 artiklassa säädetyt vaatimukset täyttävä yleislääkärin erityiskoulutus niin, että ensimmäiset koulutusohjelman suorittamisen jälkeen myönnetyt tutkintotodistukset, todistukset tai muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat myönnetään viimeistään 1.1.1990.
- 7 Direktiivin 86/457 7 artiklan 1 kohta korvattiin direktiivin 93/16 36 artiklan 1 kohdan ensimmäisellä alakohdalla, jossa toistetaan korvatus säännöksen sanamuoto ja säädetään seuraavaa:
- ”Jäsenvaltioiden on 1 päivästä tammikuuta 1995 alkaen asetettava edellytykseksi yleislääkärin ammatin harjoittamiselle sen kansallisen sosiaaliturvajärjestelmän piirissä 30 artiklassa tarkoitettu tutkintotodistus, todistus tai muu muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja, jollei saavutettuja oikeuksia koskevista säännöksistä muuta johdu.”
- 8 Edellä mainitun 36 artiklan 2 kohdassa, jolla korvattiin direktiivin 86/457 7 artiklan 2 kohta, toistetaan korvatus säännöksen sisältö ja säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on määriteltävä tunnustamansa saavutetut oikeudet. Jäsenvaltioiden on kuitenkin tunnustettava oikeus harjoittaa yleislääkärin ammattia kansallisen sosiaaliturvajärjestelmänsä piirissä ilman 30 artiklassa tarkoitettua tutkintotodistusta, todistusta tai muuta muodollista kelpoisuutta osoittavaa asiakirjaa kaikkien niiden lääkäreiden osalta, joilla on 31 päivänä joulukuuta 1994 tällainen oikeus 1–20 artiklan perusteella ja jotka ovat kyseiseen päivään mennessä sijoittautuneet ammattiaan varten niiden alueelle 2 artiklan tai 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti.”

Kansallinen lainsäädäntö

- 9 Direktiivi 86/457 saatettiin osaksi Italian lainsäädäntöä 8.8.1991 annetulla asetuksella (decreto legislativo) nro 256 (GURI nro 191, 16.8.1991, jäljempänä asetus nro 256/91). Mainitun asetuksen 2 §:n ensimmäisessä kohdassa todetaan pääsääntönä, että 1.1.1995 lähtien yleislääkärin erikoiskoulutuksesta annettava tutkintotodistus muodostaa vaadittavan todistuksen kyseisen ammatin harjoittamiselle kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän piirissä.
- 10 Asetuksen nro 256/91 6 §:n mukaan oikeus toimia yleislääkärinä myönnetään kuitenkin myös sellaisille lääkäreille, joilla oli 31.12.1994 kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän piirissä oikeus harjoittaa yleislääkärin ammattia, eli heidän pätevyytensä tunnustetaan edellä mainittua tutkintotodistusta vastaavaksi (jäljempänä vastaavuustodistus).
- 11 Yleislääkärin ammatin harjoittamista Italiassa kansallisessa terveydenhuoltojärjestelmässä hyväksyttynä yleislääkärinä säännellään 30.12.1992 annetun asetuksen (decreto legislativo) nro 502 (GURI nro 305, 30.12.1992), sellaisena kuin se on muutettuna 7.12.1993 annetulla asetuksella nro 517 (GURI nro 293, 15.12.1993), 8 §:n 1 momentin mukaan kansallisilla työehtosopimuksilla, jotka tarkistetaan kolmen vuoden välein.
- 12 Pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikana voimassa ollut työehtosopimus (jäljempänä työehtosopimus) saatettiin voimaan 22.7.1996 annetulla tasavallan presidentin asetuksella nro 484 (GURI nro 220, 19.9.1996, s. 1). Tässä työehtosopimuksessa todetaan seuraavaa:

- menettely vapaiden virkojen täyttämiseksi aloitetaan julkaisemalla alueittain yksi alueellinen luettelo lääkäreistä, jotka on asetettu järjestykseen työehtosopimuksen 3 §:n mukaisesti laskettujen pisteiden perusteella (työehtosopimuksen 2 §)

- luetteloiden laatimiseksi ja lääkäreiden järjestyksen määrittämiseksi yleislääkäriin todistuksesta myönnetään akateemisenä todistuksena 12 pistettä. Työkokemuksen johdosta myönnetään 0,20 pistettä kustakin kuukaudesta perusterveydenhuollossa hyväksyttyinä lääkärinä. Lisäpisteitä voidaan myöntää tietyistä yleislääkäriinä hoidetuista erityistehtävistä (työehtosopimuksen 3 §:n 1 momentti).

- 13 Työehtosopimuksessa todetaan vielä seuraavaa virkojen täyttämisestä alueilla, jotka kärsivät perusterveydenhuollon ja päivystyksen osalta työvoimapulasta:

- Aziende Sanitarie Locale (paikallisesta terveydenhuollosta vastaava julkinen laitos) varaa edellä mainituista viroista 20–40 prosenttia lääkäreille, joilla on asetuksen nro 256/91 2 §:ssä tarkoitettu yleislääkäriin todistus ja 80–60 prosenttia viroista lääkäreille, joilla on vastaavuustodistus (työehtosopimuksen 3 §:n 6 momentti). Mikäli kyseistä työehtosopimusta ei ole uudistettu ajoissa, seuraavana vuonna kumpaankin ryhmään kuuluville lääkäreille myönnetään 50 prosentin kiintiö avoinna olevista viroista (työehtosopimuksen loppumääräys nro 5)

- laitoskohtainen luettelo täytettävistä viroista laaditaan laskemalla yhteen pisteet, jotka hakija on saanut asetuksen nro 256/91 2 §:ssä tarkoitetun alueellisen listan perusteella, ja pisteet, jotka hän on saanut alueella asumisen johdosta, sekä pisteet, jotka myönnetään siitä syystä, että hakija asuu työvoimapulasta kärsivällä alueella (työehtosopimuksen 20 §:n 6 momentti).

- 14 Regione Puglia päätti aluevaltuustonsa 29.4.1998 tekemällä päätöksellä nro 1245, että vuonna 1998 40 prosenttia viroista, joilla on tarkoitus varmistaa työvoimapulasta kärsivien alueiden virkojen täyttö, ja täyttämättä jääneistä viroista osoitetaan lääkäreille, joilla on yleislääkärin tutkintotodistus ja 60 prosenttia mainituista viroista lääkäreille, joilla on vastaavuustodistus. Vuonna 1999 mainittuihin kahteen ryhmään kuuluville lääkäreille varattujen virkojen prosenttiosuuksia muutettiin siten, että molemmille ryhmille osoitettiin 50 prosenttia viroista.

Pääasian oikeudenkäynnit ja ennakkoratkaisukysymykset

- 15 Pääasian oikeudenkäynnit ovat seurausta siitä, että työvoimapulasta kärsivien alueiden avointen virkojen osalta eräät lääkärit, joilla oli asetuksen nro 256/91 2 §:ssä tarkoitettu yleislääkärin erikoiskoulutuksesta annettu tutkintotodistus ja joilla oli tämän lisäksi 31.12.1994 oikeus toimia lääkärinä kansallisen sosiaaliturvajärjestelmän piirissä, yrittivät hakea sekä virkoja, jotka oli varattu lääkäreille, joilla oli mainittu tutkintotodistus, että virkoja, jotka oli varattu lääkäreille, joilla oli vastaavuustodistus. Kyseiset lääkärit yrittivät lisäksi saada hyväkseen ne 12 pistettä, jotka myönnetään mainitun tutkintotodistuksen haltijoille, vaikka he hakivat virkoja kiintiöstä, johon kuuluvat virat oli varattu henkilöille, joilla oli vastaavuustodistus.

- 16 Regione Puglia päätti ensin, että vaikka lääkärit, joilla oli sekä yleislääkärin erikoiskoulutuksesta annettu tutkintotodistus että 31.12.1994 oikeus toimia lääkärinä kansallisen sosiaaliturvajärjestelmän piirissä, saattoivat hakea virkoja molemmista kiintiöistä, heillä ei kuitenkaan ollut oikeutta — mikäli he päättivät hakea virkaa kiintiöstä, joka oli varattu lääkäreille, joilla oli vastaavuustodistus — vaatia edukseen niitä 12:ta pistettä, jotka myönnettiin edellä mainitun tutkintotodistuksen johdosta. Regione Puglia määräsi näin paikallisesta terveydenhuollosta vastaavat julkiset laitoksensa vähentämään vuoden 1998 menettelyn osalta ne 12 pistettä, jotka oli myönnetty mainituille lääkäreille.
- 17 Mainitut laitokset toimivat Regione Puglian ohjeiden mukaisesti ja kieltäytyivät näin ollen myöntämästä sen kiintiön osalta, joka oli varattu lääkäreille, joilla oli vastaavuustodistus, hakijoille, joilla oli molemmat edellä mainitut todistukset, tutkintotodistuksen johdosta myönnettäviä 12:ta pistettä.
- 18 Berardi ym. ja Vaira ym. nostivat Tribunale amministrativo regionale per la Pugliaa kanteen eräiden näiden laitosten — mukaan luettuna Azianda Unità Sanitaria Locale BA/4 — tekemistä päätöksistä ja väittivät, että kyseiset päätökset olivat lainvastaisia, koska ne oli tehty soveltamalla virheellisesti työehtosopimuksen 2, 3 ja 20 §:ää.
- 19 Ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomioistuinta pyydettiin ottamaan kantaa Regione Puglian omaksuman tulkinnan lainmukaisuuteen, ja se totesi ensinnäkin, että lääkäreillä, joilla oli molemmat pätevyystodistukset, oli oikeus hakea kaikkia virkoja, mutta heille ei voitu myöntää niitä 12:ta pistettä, jotka myönnettiin tutkintoto-

distuksen haltijoille, mikäli he hakivat vastaavuustodistuksen haltijoille varattuja virkoja.

- 20 Tällä välin Consiglio di Stato (Italia) oli kuitenkin todennut 15.3.2000 antamassaan tuomiossa nro 1407 (jäljempänä Consiglio di Stato tuomio), jonka se antoi erään toisen alueen hallintotuomioistuimen tuomiosta tehdyn valituksen johdosta, ensinnäkin, että lääkärit, jotka nimitetään työvoimapulasta kärsivien alueiden virkojen täyttöö varten, on valittava yhdestä alueellisesta luettelosta, vaikka kyseisten virkojen täyttöö varten onkin sovittu kahdesta eri kiintiöstä, joista toinen on varattava lääkäreille, joilla on yleislääkärin tutkintotodistus, ja toinen lääkäreille, joilla on vastaavuustodistus, ja lisäksi, että ensin mainittuun ryhmään kuuluvat lääkärit, joilla oli myös 31.12.1994 oikeus toimia lääkärinä kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän piirissä, voivat hakea virkaa molemmista kiintiöistä siten, että tällaisessa tilanteessa heille on myönnettävä kokonaisuudessaan työehtosopimuksen 3 §:n 1 momentissa säädetty 12 pistettä, koska voimassa olevassa lainsäädännössä ei säädetä erottelusta todistusten suhteen tältä osin.
- 21 Saatuaan tiedon edellä mainitusta tuomiosta Regione Puglia päätti muuttaa aiemmin omaksumaansa kantaa eikä enää kieltäytynyt ottamasta vuoden 1999 menettelyssä huomioon niitä 12:tä pistettä, jotka myönnettiin yleislääkärin tutkintotodistuksen haltijoille. Mainitun alueen julkisen terveydenhuollon laitokset ryhtyivät täten käyttämään tätä uutta tapaa jakaa työvoimapulasta kärsivien alueiden virat. Vuoden 1998 menettely jäi kuitenkin ennalleen.
- 22 Fascicolo ym. ja De Benedictis ym., jotka ovat lääkäreitä, joilla on ainoastaan vastaavuustodistus, nostivat puolestaan kanteen ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa tästä Regione Puglian omaksumasta uudesta kannasta ja kyseisen alueen julkisen terveydenhuollon laitosten tämän johdosta toteuttamista toimenpi-

teistä. He väittävät, että sillä, että lääkärit, jotka ovat hankkineet pätevyytensä ennen 1.1.1995 ja joilla on yleislääkärin erikoiskoulutuksesta annettu tutkintotodistus, otetaan huomioon kahdessa virkakiintiössä ja että heidän hyväkseen luetaan tämän lisäksi mainitun tutkintotodistuksen perusteella annettavat pisteet, tehdään täysin tyhjäksi mahdollisuus soveltaa direktiiveillä 86/457 ja 93/16 luotua vastaavuusperiaatetta.

- 23 Sen ratkaistavaksi esitettyjen kahden oikeudenkäyntien joukon osalta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin yhtyy Consiglio di Staton kantaan, jonka mukaan lääkärit, joilla on yleislääkärin erikoiskoulutuksen johdosta annettu tutkintotodistus, voivat hakea kaikkia työvoimapulasta kärsiville alueille varattuja virkoja. Sitä vastoin se ei hyväksy Consiglio de Staton kantaa siltä osin, kuin kyse on 12 pisteen myöntämisestä mainituille lääkäreille, jos he hakevat virkaa siitä virkakiintiöstä, joka on varattu lääkäreille, joilla on vastaavuustodistus. Tältä osin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että Consiglio di Staton ratkaisu vaikuttaa olevan ristiriidassa sen seikan kanssa, että yhteisön lainsäätäjä on direktiiveissä 86/457 ja 93/16 katsonut tarpeelliseksi suojella sellaisilla lääkäreillä, joilla ei ole tutkintotodistusta, todistusta ja muuta muodollista kelpoisuutta osoittavaa asiakirjaa mutta joilla oli oikeus harjoittaa yleislääkärin ammattia 31.12.1994, ollutta saavutettua oikeutta harjoittaa yleislääkärin ammattia ja sulkenut tällä näin pois mahdollisuuden erotella hierarkkisesti kahta kyseistä lääkäriryhmää.

- 24 Tässä tilanteessa Tribunale amministrativo regionale per Puglia päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat kolme ennakkoratkaisukysymystä, jotka ovat sanamuodoltaan samanlaiset kummassakin ennakkoratkaisupyyntöissä:

"1) Onko 31.12.1994 mennessä hankitun pätevyyden katsottava yleislääkärin ammatin harjoittamiseksi vastaavan direktiivin 86/457/ETY 7 artiklan 2 kohdan

ja direktiivin 93/16/ETY 36 artiklan 2 kohdan nojalla yleislääkärin erityiskoulutuksen suorittamiseen perustuvaa tutkintotodistusta?

- 2) Voivatko jäsenvaltiot soveltaa 1.1.1995 alkaen yleislääkärin tutkintotodistuksen saamisen perusteella lääkäreihin, jotka ovat tämän todistuksen lisäksi saavuttaneet pätevyyden lääkärintoimen harjoittamiseen 31.12.1994 mennessä, järjestelmää, joka on heille edullinen sen vuoksi, että he voivat hakea virkoja laajemmassa kiintiössä kuin ne lääkärit, joilla on vain toinen näistä pätevyyttä osoittavista asiakirjoista?
 - 3) Jos edelliseen kysymykseen vastataan myöntävästi ja kun otetaan huomioon saavutettujen oikeuksien suoja, voivatko jäsenvaltiot myöntää edellä mainitun edellytyksen johdosta kyseisille lääkäreille vielä erityisemmän kohtelun myöntämällä heille aina lisäpisteitä yleislääkärin tutkintotodistuksen perusteella?"
- 25 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 12.2.2002 antamalla määräyksellä asiat C-10/02 ja C-11/02 yhdistettiin kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten.

Ennakkoratkaisukysymykset

Ensimmäinen kysymys

- 26 Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, onko ennen 1.1.1995 hankitun pätevyyden harjoittaa yleislääkärin ammattia

kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän piirissä katsottava vastaavan direktiivin 93/16 36 artiklan 2 kohdan nojalla yleislääkärin erityiskoulutuksen suorittamiseen perustuvaa tutkintotodistusta mainitun toimen harjoittamiseksi?

- 27 Esillä olevassa asiassa ei ole kiistetty sitä, että yleislääkärin toimen harjoittamisen vähimmäisedellytyksenä on se, että henkilöllä on jompikumpi edellisessä kohdassa mainituista kelpoisuutta osoittavista asiakirjoista. Ennakkoratkaisupyynnöistä ilmenee, että ensimmäinen kysymys koskee pääpiirteissään sen selvittämistä, onko nyt esillä olevassa asiassa sovellettava kansallinen järjestelmä, jonka mukaisesti kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän lääkärinvirat täytetään, yhteensopiva edellä mainitun 36 artiklan 2 kohdan kanssa, kun otetaan huomioon se seikka, että mainitussa järjestelmässä hakijoilla, joilla on yleislääkärin erityiskoulutuksen suorittamiseen perustuva tutkintotodistus, ja hakijoilla, joilla on ainoastaan vastaavuustodistus, ei ole kyseessä olevia virkoja täytettäessä välttämättä samat mahdollisuudet tulla valituiksi.
- 28 Aluksi on todettava, että direktiivin 93/16 30–41 artiklalla pyritään yhdenmukaistamaan yleislääkärin erityiskoulutuksen suorittamiseen perustuvia tutkintotodistuksia, todistuksia ja muita muodollista kelpoisuutta osoittavia asiakirjoja koskevat vähimmäisvaatimukset lääkärin vapaan liikkuvuuden helpottamiseksi (ks. kyseisen direktiivin 20.–23. perustelukappale). Tämän päämäärän mukaisesti direktiivin 36 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, että yleislääkärin ammatin harjoittamiseksi kansallisen sosiaaliturvajärjestelmän piirissä on edellytettävä, että henkilöllä on kyseisen erityiskoulutuksen suorittamiseen perustuva tutkintotodistus, todistus tai muu muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja, jollei saavutettuja oikeuksia koskevista säännöksistä muuta johdu.
- 29 Tässä yhteydessä direktiivin 93/16 36 artiklan 2 kohdassa täsmennetään seuraavaa: ”jäsenvaltioiden on määriteltävä tunnustamansa saavutetut oikeudet. Jäsenvaltioiden on kuitenkin tunnustettava oikeus harjoittaa yleislääkärin ammattia kansallisen sosiaaliturvajärjestelmänsä piirissä — — kaikkien niiden lääkäreiden osalta, joilla on 31 päivänä joulukuuta 1994 tällainen oikeus 1–20 artiklan perusteella ja jotka ovat kyseiseen päivään mennessä sijoittautuneet ammattiaan varten niiden alueelle 2 artiklan tai 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti.”

- 30 Kyseisessä säännöksessä jäsenvaltioille annetaan harkintavaltaa saavutettujen oikeuksien määrittelemisessä, ja tälle harkintavallalle on asetettu vain yksi ainoa edellytys, jonka mukaan jäsenvaltioiden on tunnustettava sellaisten lääkäreiden saavutetut oikeudet, joilla ei ole yleislääkärin tutkintotodistusta mutta joiden jossakin toisessa jäsenvaltiossa saamat tutkintotodistukset, todistukset tai muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat on tunnustettu kyseisessä jäsenvaltiossa ennen 1.1.1995 ja jotka ovat saaneet myös ennen tätä päivämäärää oikeuden harjoittaa lääkärin ammattia yleislääkärinä kansallisessa sosiaaliturvajärjestelmässä (ks. yhdistetyt asiat C-69/96–C-79/96, *Garofalo ym.*, tuomio 16.10.1997, Kok. 1997, s. I-5603, 29 ja 30 kohta).
- 31 Ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastaamiseksi on ensinnäkin todettava, että kuten direktiivin 93/16 36 artiklan 2 kohdan sanamuodosta ilmenee, kyseisessä säännöksessä ei edellytetä, että jäsenvaltiot hyväksyvät saavutetut oikeudet saman arvoisiksi kuin yleislääkärin erityiskoulutuksen suorittamiseen perustuvan tutkintotodistuksen. Kyseisessä säännöksessä tarkoitetulla vähimmäisedellytyksellä, joka koskee niiden lääkäreiden joukkoa, joiden saavutetut oikeudet on tunnustettava, ei pyritä määrittämään täsmällisesti sen suojelun laajuutta, joka kyseessä olevan jäsenvaltion on myönnettävä mainittujen oikeuksien osalta.
- 32 Toiseksi tämän edellytyksen tarkoituksena on välttää tilanteet, joissa lääkärit, jotka ovat käyttäneet yhteisön direktiiveissä taattua sijoittautumisvapautta ja jotka ovat saaneet ennen 1.1.1995 oikeuden harjoittaa yleislääkärin ammattia vastaanottavan jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmässä, menettäisivät tämän oikeuden sen vuoksi, ettei heillä ole uusia direktiivissä 93/16 tarkoitettuja tutkintotodistuksia, todistuksia tai muita muodollista kelpoisuutta osoittavia asiakirjoja (ks. em. asia *Garofalo ym.*, tuomion 31 kohta).

- 33 Riittää siis, kun todetaan, että vaikka kyseisen edellytyksen johdosta voidaan tällaisen rajat ylittävän tekijän läsnä ollessa vaatia, että saavutetuille oikeuksille myönnetään laajempi suoja, kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa on — kuten istunnossa vahvistettiin — kyse täysin sisäisistä tilanteista.
- 34 Näissä olosuhteissa on todettava, että pelkästään sillä seikalla, että johtuen sen kansallisen järjestelmän ominaispiirteistä, jonka mukaisesti täytetään lääkärinvirat työvoimapulasta kärsivillä alueilla, yleislääkärin erityiskoulutuksen suorittamiseen perustuvien tutkintotodistuksen haltijoilla yhtäältä ja niillä, joilla oli ainoastaan vastaavuustodistus, toisaalta ei ollut kyseisiä virkoja täytettäessä samat mahdollisuudet tulla valituiksi, ei loukata direktiivin 93/16 36 artiklan 2 kohtaa.
- 35 Edellä esitetyn johdosta ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava siten, että direktiivin 93/16 36 artiklan 2 kohdassa ei veloiteta jäsenvaltioita katsomaan yleislääkärien virkoihin pääsyn osalta, että ennen 1.1.1995 hankittu pätevyys harjoittaa yleislääkärin ammattia kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän piirissä vastaa yleislääkärin erityiskoulutuksen suorittamiseen perustuvaa tutkintotodistusta.

Toinen ja kolmas kysymys

- 36 Toisella ja kolmannella kysymyksellään, jotka on tutkittava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelelee pääpiirteissään sitä, onko direktiivin 93/16 36 artiklan 2 kohdan kanssa ristiriidassa se, että jäsenvaltiot myöntävät niille lääkäreille, joilla on sekä yleislääkärin tutkintotodistus että ennen 31.12.1994

hankittu pätevyys harjoittaa yleislääkärin ammattia kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän piirissä

- laajemman virkakiintiön kuin lääkäreille, joilla on joko kyseinen tutkintotodistus tai edellä mainittu pätevyys, sallimalla heidän hakea virkaa samaan aikaan molemmista virkakiintiöistä

- vielä edullisemman kohtelun myöntämällä kyseisenlaisille lääkäreille — heidän hakiessaan virkaa kiintiössä, jonka virat on varattu lääkäreille, jotka ovat hankkineet pätevyyden harjoittaa kyseistä ammattia ennen 31.12.1994 — lisäpisteitä edellä mainitun tutkintotodistuksen perusteella?

37 Berardin ym:iden ja Vairan ym:iden mukaan virkakiintiöjärjestelmä ei ole ristiriidassa direktiivin 93/16 36 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun velvollisuuden kanssa, jonka mukaan oikeus harjoittaa yleislääkärin ammattia on tunnustettava sellaisille, toisesta jäsenvaltiosta lähtöisin oleville lääkäreille, jotka ovat asettautuneet vastaanottavaan jäsenvaltioon ja jotka ovat hankkineet yleislääkärin pätevyyden ennen 1.1.1995.

38 Mainitut kantajat väittävät lisäksi, että on lainmukaista, että hakijoilla, jotka täyttävät ”molemmat pätevyysvaatimukset”, on käytettävissään laajempi virkakiintiö. Kaikki edellä mainitun tutkintotodistuksen hankkimiseen käytetty vaivannäkö oikeuttaa sen, että sille annetaan enemmän arvoa kuin lääkärintoimen harjoittamiselle vastaavanpituisen jakson ajan. Lisäksi, jos tästä tutkintotodistuksesta ei myönnettäisi kyseisiä 12:ta pistettä, todistuksen haltijat saatettaisiin epäedullisempaan asemaan kuin ne henkilöt, jotka vaaditun kahden vuoden koulutuksen suorittamisen sijasta harjoittivat lääkärintointia ja keräsivät näin ylimääräisiä kokemuspisteitä.

- 39 Komissio katsoo vastaavasti, että kun otetaan huomioon jäsenvaltioilla oleva harkintavalta saavutettujen oikeuksien määrittämisessä, ne yksityiskohtaiset menettelysäännöt, joiden mukaisesti lääkärit, joilla oli ainoastaan ennen 1.1.1995 hankittu ammatillinen pätevyys, voivat osallistua julkisiin hakumenettelyihin jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän piiriin kuuluviin virkoihin pääsemiseksi, ne mahdolliset virkakiintiöt, jotka heille on varattu, ja myös heille valintamenettelyssä myönnettävät pisteet jäävät direktiivin 93/16 soveltamisalan ulkopuolelle.
- 40 De Benedictis ym. sitä vastoin väittävät, että jäsenvaltiot eivät voi 1.1.1995 jälkeen soveltaa niiden lääkäreiden osalta, joilla on yleislääkärin tutkintotodistus ja jotka ovat tämän lisäksi hankkineet ennen 31.12.1994 pätevyyden harjoittaa yleislääkärin ammattia, sellaista suotuisaa järjestelmää, jolle on ominaista laajempi virkakiintiö kuin se kiintiö, joka osoitetaan niille henkilöille, joilla on ainoastaan toinen pätevyyttä osoittavista asiakirjoista.
- 41 Kuten tämän tuomion 30 kohdassa todetaan, direktiivin 93/16 36 artiklan 2 kohdassa jäsenvaltioille myönnettyyn toimivaltaan määrittää saavutetut oikeudet liittyy ainoastaan yksi edellytys, joka koskee ainoastaan lääkäreitä, jotka ovat käyttäneet oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja jotka ovat hankkineet oikeutensa harjoittaa yleislääkärin ammattia vastaanottavan jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän piirissä. Yhteisön lainsäätäjän tavoitteleman päämäärän mukaisesti (ks. tämän tuomion 28 kohta) mainittu edellytys ei näin ollen voi koskea tilanteita, joihin ei liity rajat ylittävää tekijää.
- 42 Näin ollen täysin sisäisissä tilanteissa, kuten pääasiassa kyseessä olevassa tilanteessa, vastaanottava jäsenvaltio voi määrittää haluamallaan tavalla saavutettujen oikeuksien laajuuden.

43 Tältä osin pitää paikkansa, että — sikäli kuin kansalliset perustelut luoda nyt esillä olevan tapauksen tavoin kaksi eri virkakiintiötä, joista toinen lääkäreille, joilla on yleislääkärin tutkintotodistus, ja toinen niille, joilla on vastaavuustodistus, perustuvat pyrkimykseen suojella viimeksi mainittuun ryhmään kuuluvien lääkäreiden saavutettuja oikeuksia — sallimalla yhteen ryhmään kuuluvien lääkäreiden hakea virkaa samanaikaisesti molemmista virkakiintiöistä, heikennetään näille viimeksi mainituille myönnettyä suojelua. Tällaisella säännöstöllä ei kuitenkaan itsessään loukata direktiivin 93/16 36 artiklan 2 kohtaa, sillä mainituissa artiklassa jätetään jäsenvaltioille vapaus määrittää saavutetut oikeudet.

44 Lisäksi on täsmennettävä, että direktiivin 93/16 36 artiklan 2 kohtaa ei loukata myöskään myöntämällä lisäpisteitä yleislääkärin tutkintotodistuksen suorittamisen perusteella lääkäreille, kun he hakevat virkoja, jotka on varattu niille, jotka olivat ennen 31.12.1994 hankkineet pätevyyden harjoittaa yleislääkärin ammattia kansallisen sosiaaliturvajärjestelmän piirissä.

45 Edellä esitetyillä perusteilla toiseen ja kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava siten, että direktiivin 93/16 36 artiklan 2 kohdan kanssa ristiriidassa ei ole se, että jäsenvaltiot myöntävät niille lääkäreille, joilla on sekä yleislääkärin tutkintotodistus että ennen 31.12.1994 hankittu pätevyys harjoittaa yleislääkärin ammattia kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän piirissä

— laajemman virkakiintiön kuin lääkäreille, joilla on joko kyseinen tutkintotodistus tai edellä mainittu pätevyys, sallimalla heidän hakea virkaa samaan aikaan molemmista virkakiintiöistä

- vielä edullisemman kohtelun myöntämällä kyseisenlaisille lääkäreille — heidän hakiessaan virkaa kiintiössä, jonka virat on varattu lääkäreille, jotka ovat hankkineet pätevyyden harjoittaa kyseistä ammattia ennen 31.12.1994 — lisäpisteitä edellä mainitun tutkintotodistuksen perusteella.

Oikeudenkäyntikulut

- 46 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Muille kuin asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Lääkäreiden vapaan liikkuvuuden sekä heidän tutkintotodistustensa, todistustensa, ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojensa vastavuoroisen tunnustamisen helpottamisesta 5 päivänä huhtikuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/16/ETY 36 artiklan 2 kohdassa ei velvoiteta jäsenvaltioita katsomaan yleislääkärien virkoihin pääsyn osalta, että ennen 1.1.1995 hankittu pätevyys harjoittaa yleislääkäriä ammattia kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän piirissä vastaa yleislääkäriä erityiskoulutuksen suorittamiseen perustuvaa tutkintotodistusta.

- 2) **Direktiivin 93/16 36 artiklan 2 kohdan kanssa ristiriidassa ei ole se, että jäsenvaltiot myöntävät niille lääkäreille, joilla on sekä yleislääkärin tutkintotodistus että ennen 31.12.1994 hankittu pätevyys harjoittaa yleislääkärin ammattia kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän piirissä**
- **laajemman virkakiintiön kuin lääkäreille, joilla on joko kyseinen tutkintotodistus tai edellä mainittu pätevyys, sallimalla heidän hakea virkaa samaan aikaan molemmista virkakiintiöistä**
- **vielä edullisemman kohtelun myöntämällä kyseisenlaisille lääkäreille — heidän hakiessaan virkaa kiintiössä, jonka virat on varattu lääkäreille, jotka ovat hankkineet pätevyyden harjoittaa kyseistä ammattia ennen 31.12.1994 — lisäpisteitä edellä mainitun tutkintotodistuksen perusteella.**

Allekirjoitukset